

Sygn. akt II Ca 1009/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Puchalska
Sędziowie:	SSO Urszula Wynimko SSR del. Bożena Sztomber (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsłowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 8 października 2012 r. sygn. akt XI C 1394/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Powód W. P. wnosił o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. kwoty 10.719,85 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu podał, że pozwany w ramach odpowiedzialności wynikającej z ubezpieczenia autocasco wypłacił zaniżone odszkodowanie za szkodę spowodowaną w wyniku włamania i kradzieży w pojeździe marki V. (...), nr rej. (...).

Pozwany (...) S.A. V. (...) w W. wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wnosił o dopuszczenie dowodu z (...) na okoliczność stosunku prawnego łączącego strony i odpowiedzialności pozwanego, a w szczególności § 13 ust. 9 pkt 2 i § 13 ust. 11 pkt 1 tych warunków.

Kwestionował jako zawyżoną wartość nawigacji, ustaloną w opinii biegłego sądowego J. W. w sprawie sygn. akt XI C 74/12, w której powód dochodził kwoty 1.510 złotych tytułem częściowego odszkodowania.

Wyrokiem z dnia 8 października 2012 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku zasądził od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda W. P. kwotę 10.719,85 złotych z ustawowymi odsetkami w wysokości 13 % w stosunku rocznym od dnia 12 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, ponadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.753 złote tytułem zwrotu kosztów procesu .

Sąd I instancji ustalił, że poza sporem w sprawie była okoliczność dokonania w dniu 24 lipca 2011 roku włamania i kradzieży w pojeździe marki V. (...), nr rej. (...). W dacie zdarzenia pojazd ten korzystał z aktualnego ubezpieczenia autocasco w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Pozwany (...) S.A. V. (...) w W. po zgłoszeniu mu szkody wypłacił odszkodowanie w kwocie 3.1003,12 złotych, a następnie w wyniku postępowania toczącego się w sprawie sygn. akt XI C 74/12 Sądu Rejonowego w Białymstoku dodatkowo kwotę 1.510 złotych. W toku poprzednio toczącego się między stronami procesu sporna była jedynie wysokość należnego powodowi odszkodowania. Biegły sądowy określił w opinii wysokość szkody na kwotę 15.332,97 złotych brutto, co Sąd przyjął za postawę dokonanych ustaleń w sprawie. Sąd I instancji wskazał, że do wyrównania należnego powodowi świadczenia pozostaje kwota 10.719,85 złotych dochodzona w tej sprawie. Możliwość skutecznego powoływania się na wycenę dokonaną przez biegłego sądowego J. W. zakwestionował pozwany z uwagi na to, że została ona dokonana na bazie cennika producenta pojazdu, podczas gdy na rynku części zamiennych odnaleźć można szereg ofert sprzedaży odpowiadających skradzionej nawigacji z pojazdu powoda. Argumentował, że nawigacja model (...) 510 jest towarem powszechnie dostępnym i pozostaje w sprzedaży profesjonalnych firm zajmujących się dystrybucją tego rodzaju części. Pozwany w odpowiedzi na pozew wskazał 3 oferty takiej nawigacji: PHU (...) na kwotę 3.899 złotych, C (...) na kwotę 2.999 złotych, (...) na kwotę 2.500 złotych podnosząc, iż pochodzą one od przedsiębiorców specjalizujących się w sprzedaży i montażu nawigacji samochodowych i dotyczą sprzętu nowego, na który można otrzymać fakturę VAT. W tej sytuacji zdaniem pozwanego chybione są wnioski biegłego, z których wynika, że nie jest możliwe nabycie nawigacji poza siecią producenta.

Sąd Rejonowy powołał treść przepisu art. 805 § 1 kc, zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia są częścią składową tej umowy, o ile nie zawierają postanowień sprzecznych z przepisami o charakterze bezwzględnie obowiązującym. Określają one zakres odpowiedzialności odszkodowawczej zakładu ubezpieczeń. Zgodnie z tymi warunkami w przypadku szkody kradzieżowej, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, odszkodowanie wypłacane jest w kwocie brutto w przypadku określenia sumy ubezpieczenia brutto lub netto, jeżeli suma ta została określona netto, jeżeli zostaną spełnione warunki wypłaty, takie jak okazanie dowodu własności pojazdu, przekazanie (...) dowodu rejestracyjnego i karty pojazdu, kluczyków i innych urządzeń producenta służących do uruchomienia silnika, dowodu zgłoszenia kradzieży pojazdu Policji, wyrejestrowanie pojazdu i przedstawienie dokumentu potwierdzającego tę okoliczność. Stosownie do § 13 ust. 2 OWU w przypadku szkody kradzieżowej górną granicę odszkodowania stanowi wartość rynkowa pojazdu łącznie z wyposażeniem dodatkowym w dniu powstania szkody, nie większa niż suma ubezpieczenia pojazdu oraz suma ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego.

Sąd Rejonowy wskazał, że ze sporządzonej w poprzedniej sprawie opinii biegłego sądowego z zakresu mechaniki pojazdowej i ruchu drogowego wynika, że w wyniku przedmiotowego zdarzenia skradziono w samochodzie marki V. (...), nr rej. (...) nawigację (...) 510 i włamując się do pojazdu

uszkodzono lewą przednią szybę, uszczelkę szyby, listwę chromową i elementy wykończenia pojazdu. Koszt zakupu nawigacji biegły określił na kwotę 11.490,98 złotych netto i 14.133,91 złotych brutto, a części na kwotę 974,85 złotych netto, brutto 1.199,06 złotych, co daje łącznie kwotę 12.465,82 złotych, brutto 15.332,97 złotych. Podana cena to cena fabrycznie nowej nawigacji. Biegły w opinii wyjaśnił, że nawigacja dostępna jest również jako część regenerowana (tzw. A.) z pełnymi prawami gwarancyjnymi i wizualnie nie odbiega od nowej, jednak warunkiem jej zakupu w takiej cenie jest oddanie do producenta niesprawnej nawigacji, co w tym przypadku tj. jej kradzieży i braku dowodu na odzyskanie, jest niemożliwe. Z wyjaśnień biegłego wynikało, że przy zakupie w Internecie sprzedawca nie wystawia faktury oraz że zniszczenia, jakie powstały w nawigacji wiązały się ze szkodą i kradzieżą podczas jej wykręcania, a nie ze stopniem zużycia.

Sąd I instancji ocenił opinię biegłego jako fachową i rzeczową. Została ona wykonana w systemie A., zaleconym przez OWU. Sąd Rejonowy podniósł, że określona przez biegłego wartość nawigacji skradzionej w przedmiotowym pojeździe w cenie producenta nie budzi wątpliwości. Wbrew twierdzeniom pozwanego nie ma w niniejszym przypadku podstaw do ustalenia jej ceny w oparciu o § 13 ust. 9 pkt 2 OWU, czyli według cen uśrednionych. Zgodnie z tym przepisem OWU (...) uprawnione jest do weryfikacji wysokości kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu do cen średnich z rynku części używanych lub odpowiedników części producenta pojazdu, odpowiednio w przypadku zastosowania przez wykonawcę naprawy części używanych lub odpowiedników części producenta pojazdu. W niniejszym przypadku skradziono nawigację, a nie uszkodzono jej w wyniku zdarzenia z dnia 24 lipca 2011 roku, zatem rozliczenie tej szkody winno nastąpić według zasad dotyczących wypłaty odszkodowania za kradzież. Zapewne przy jej wymontowaniu doszło do jej uszkodzenia, ale skoro nawigacji nie odzyskano, nie można uznać, że doszło do jej uszkodzenia i że rozliczenie powstałej w związku z tym szkody winno nastąpić według kosztorysowego rozliczenia odszkodowania, a sam pozwany uprawniony jest do weryfikacji wysokości kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu do cen średnich z rynku części używanych lub odpowiedników części producenta pojazdu. Sąd zwrócił uwagę na to, iż pozwany utrzymuje, że nawigacja nie była nowa lecz używana w takim samym stopniu jako pojazd, a poza tym wyposażenie pojazdu amortyzuje się trzykrotnie szybciej niż sam pojazd. Podkreślił, że do powstania szkody doszło w wyniku kradzieży, zaś w świetle § 13 ust. 2 OWU w przypadku szkody kradzieżowej górną granicę odszkodowania stanowi wartość rynkowa pojazdu łącznie z wyposażeniem dodatkowym w dniu powstania szkody, nie większa niż suma ubezpieczenia pojazdu oraz suma ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego. Postanowienia OWU w przypadku kradzieży nie przewidują ograniczenia wysokości odszkodowania do okresu eksploatacji, jak to ma miejsce przy szkodzie częściowej spowodowanej uszkodzeniem pojazdu. Zdarzenie jakim jest kradzież daje podstawę do wypłaty odszkodowania w wysokości odpowiadającej wartości rynkowej rzeczy skradzionej, a tę wartość biegły określił w opinii mając na uwadze markę i model przedmiotowego pojazdu, a nie dowolną sprzedawaną na rynku nawigację. W tej sytuacji Sąd I instancji uznał, że nie ma podstaw do ograniczenia podanej przez biegłego wartości nawigacji do kwoty wskazanej przez pozwanego tj. 3.000 złotych z uwagi na okres jej eksploatacji czy średnich cen obowiązujących na rynku.

Sąd Rejonowy stwierdził, że wskazaną w wyroku kwotę pozwany powinien zapłacić z ustawowymi odsetkami zgodnie z żądaniem powoda tj. od daty wniesienia pozwu 12 lipca 2012 roku.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy powołał przepis art. 805 kc i OWU oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych, zaś o kosztach procesu orzekł na mocy art. 98 kpc uznając, że pozwany przegrał sprawę.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego, a to przepisu art. 805 § 1 i § 2 kc w związku z § 13 ust. 9 i 11 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia autocasco, poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu przez Sąd I instancji uprawnienia strony pozwanej do weryfikacji kosztów naprawy pojazdu powoda do cen części zamiennych dystrybuowanych poza siecią producenta pojazdu oraz na rynku wtórnym i w rezultacie zasądzenie odszkodowania w wysokości sprzecznej z treścią umowy ubezpieczenia;

- naruszenie prawa materialnego, a to przepisu art. 65 kc w związku z § 13 ust. 9 i 11 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia autocasco, poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu zgodnego zamiaru stron i celu ubezpieczenia autocasco, a w szczególności odnośnie zakresu odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń;

- naruszenie prawa materialnego, a to przepisu art. 6 kc w związku z art. 232 kpc poprzez jego niezastosowanie i w rezultacie uwzględnienie żądania pozwu mimo faktu niewykazania przez powoda, iż poniósł on szkodę w wysokości dochodzonej pozwem;

- naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 kpc, polegające na dokonaniu ustaleń faktycznych w sposób sprzeczny z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności w odniesieniu do charakteru i zakresu stosunku ubezpieczenia autocasco łączącego strony postępowania, a w konsekwencji niedokonanie oceny dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na pominięciu przez Sąd Rejonowy wskazanych przez pozwanego ofert sprzedaży części pojazdu, odpowiadającej skradzionej nawigacji (...) model 510 oraz ustalenia wysokości odszkodowania wyłącznie w oparciu o rynkowe ceny części nowych, podane przez biegłego sądowego.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany na podstawie art. 386 § 1 kpc wniósł o: 1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego;

ewentualnie o

3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Dodatkowo pozwany wskazał, że w dniu 31 lipca 2012 roku nastąpiło połączenie przez przeniesienie całego majątku spółki (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. na spółkę (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych. Tym samym, zgodnie z art. 494 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych, (...) S.A. V. (...) przysługują wszelkie dotychczasowe prawa i obowiązki (...) S.A. V. (...), w tym również prawo występowania w niniejszej sprawie w charakterze strony.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy podziela. Wbrew zarzutom skarżącego Sąd I instancji należycie rozważył zgromadzony materiał dowodowy i

dokonał właściwej oceny prawnej roszczenia powoda. Nie dopuścił się przy tym naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego i procesowego.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu art. 805 § 1 kc, który wskazuje na istotę umowy ubezpieczenia i określa obowiązki stron tej umowy, ubezpieczyciela i ubezpieczającego. Przepis ten stanowi, że przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Powołany przepis nie wymienia rodzaju wypadków powodujących odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, pozostawiając tę kwestię umowie. Elementami przedmiotowo istotnymi umowy ubezpieczenia jest z jednej strony zobowiązanie do spełnienia określonego świadczenia przez ubezpieczyciela w razie zajścia określonego w umowie wypadku, z drugiej zaś strony zobowiązanie do zapłaty składki przez ubezpieczającego. Świadczeniem ubezpieczyciela jest udzielanie ochrony ubezpieczającemu poprzez ponoszenie ryzyka zajścia wypadku ubezpieczeniowego.

Sąd Rejonowy trafnie podniósł, że wypadkiem ubezpieczeniowym w niniejszej sprawie była kradzież nawigacji (...) 510 w samochodzie powoda marki V. (...), nr rej. (...), w wyniku włamania do pojazdu i że rozliczenie tej szkody powinno nastąpić według zasad dotyczących wypłaty odszkodowania za kradzież. Za Sądem I instancji wskazać należy, że stosownie do § 13 ust. 2 OWU w przypadku szkody kradzieżowej górną granicę odszkodowania stanowi wartość rynkowa pojazdu łącznie z wyposażeniem dodatkowym w dniu powstania szkody, nie większa jednak niż łącznie suma ubezpieczenia pojazdu oraz suma ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż z uwagi na charakter szkody w sprawie nie miały zastosowania zapisy § 13 ust. 9 pkt 2 i ust. 11 pkt 1 OWU AC, na podstawie których ubezpieczyciel jest uprawniony do weryfikacji wysokości kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu do cen średnich z rynku części używanych lub odpowiedników części producenta pojazdu, odpowiednio w przypadku zastosowania przez wykonawcę naprawy części używanych lub odpowiedników części producenta pojazdu, a w przypadku, gdy wysokość szkody jest ustalana metodą kosztorysową, do ustalenia wysokości szkody w oparciu o ceny materiałów i części zamiennych oraz istniejących części zamiennych o porównywalnej jakości, dystrybuowanych w sieciach funkcjonujących poza siecią oficjalnego producenta/importera pojazdu, o których mowa w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie wyłączenia określonych porozumień wertykalnych w sektorze pojazdów samochodowych spod znaku porozumień ograniczających konkurencję. OWU w powołanym zakresie dotyczą bowiem zasad ustalania wysokości odszkodowania w przypadku naprawy uszkodzonego pojazdu, natomiast w wyniku zdarzenia z dnia 24 lipca 2011 roku doszło nie do uszkodzenia nawigacji, lecz jej kradzieży.

Wbrew zarzutowi skarżącego Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 65 kc poprzez nieuwzględnienie zgodnego zamiaru stron i celu umowy autocasco co do zakresu odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń. Podkreślić należy, że ogólne warunki umów, stanowiące integralną część zawartej przez strony umowy ubezpieczenia, podlegają wykładni według reguł określonych w art. 65 kc, zaś płynąca z tego przepisu dyrektywa interpretacyjna nakazuje ustalenie rzeczywistej woli stron umowy (wyrok SN z dnia 13 maja 2004 r., V CK 481/03, LEX nr 183801; wyrok SN z dnia 23 października 2003 r., V CK 412/02, LEX nr 168306). Sąd Rejonowy prawidłowo zinterpretował OWU AC, będące podstawą odpowiedzialności pozwanego, jak też właściwie określił zakres tej odpowiedzialności. Wbrew stanowisku skarżącego Sąd nie pominął aspektu umowy w postaci jej celu i zamiaru stron oraz przekonująco uzasadnił stanowisko, iż w przypadku szkody kradzieżowej nie ma zastosowania zastrzeżenie weryfikacji kosztów naprawy do wysokości średnich kosztów części z rynku wtórnego, jak przy szkodzie spowodowanej uszkodzeniem pojazdu.

Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia reguł postępowania dowodowego – przepisu art. 6 kc i art. 232 kpc. Powód dopełnił ciężącego na nim obowiązku udowodnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów (art. 227 kpc), z których wywodził skutki prawne. Sąd Okręgowy w pełni podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę opinii biegłego sądowego z zakresu mechaniki pojazdowej i ruchu drogowego J. W. (2), sporządzonej w sprawie sygn. akt XI C 74/12, jako fachowej i rzeczowej, miarodajnej dla ustalenia wysokości szkody. Bezzasadne jest negowanie przez pozwanego tej opinii z uwagi na określenie w niej ceny fabrycznie nowej, oryginalnej nawigacji, taka bowiem nawigacja została skradziona z samochodu powoda. Wskazany przez biegłego koszt zakupu nawigacji w cenie producenta uwzględnia markę i model pojazdu powoda ubezpieczonego w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Przedstawione przez pozwanego oferty sprzedaży nawigacji z rynku poza siecią producenta pojazdu nie dają gwarancji co do źródła pochodzenia oferowanych nawigacji. Sąd Rejonowy odniósł się do tych dowodów i zasadnie je pominął. W sytuacji, gdy pozostawało okolicznością bezsporną, iż skradziona nawigacja (...) 510 była oryginalnym elementem wyposażenia pojazdu powoda, odszkodowanie powinno odpowiadać wartości tej nawigacji, nie zaś wartości dowolnej nawigacji będącej w obrocie. Sąd Rejonowy wszechstronnie rozważył tę okoliczność, również aspekt zużycia pojazdu i amortyzacji jego wyposażenia. Treść § 13 ust. 2 OWU, określającego górną granicę odpowiedzialności za szkodę w przypadku kradzieży jako rynkową wartość pojazdu łącznie z wyposażeniem dodatkowym w dniu powstania szkody, nie przekraczającą sumy ubezpieczenia pojazdu oraz sumy ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego, uzasadnia przyjęcie, iż odszkodowanie powinno uwzględniać pełen zakres uszczerbku, bez potrąceń wynikających z eksploatacji poszczególnych elementów wyposażenia i odpowiadać rynkowej wartości rzeczy skradzionej.

Przedstawiona przez Sąd Rejonowy argumentacja nie nasuwa żadnych zastrzeżeń, została bowiem dokonana z zachowaniem zasad logiki, doświadczenia życiowego i nie przekracza granic swobodnej oceny dowodów. W ocenie Sądu Okręgowego nie można podzielić zarzutu skarżącego, iż Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia przepisu art. 233§1 kpc. Powołany przepis przyznaje sądowi swobodę w ocenie zabranego materiału dowodowego, a zarzut naruszenia tego uprawnienia może być uznany za usprawiedliwiony tylko wtedy, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczeniem życiowym (przykładowo: wyrok SN z dnia 14 marca 2002r., IV CKN 859/00, LEX nr 53923; wyrok SN z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00, LexPolonica nr 3761520). Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów nie wykracza poza granice swobodnej, a nie dowolnej oceny. Sąd Rejonowy należycie rozważył cały materiał dowodowy, poddał analizie treść łączącej strony umowy, w tym Ogólnych Warunków Ubezpieczenia AC, będących jej integralną częścią, ustalił zakres szkody posiłkując się opinią biegłego sądowego, wskazując powody, dla których przyjął ją za podstawę rozstrzygnięcia i w konsekwencji ustalił wysokość należnego powodowi odszkodowania zgodnie z żądaniem pozwu. Ocenę tę jako trafną podziela Sąd Okręgowy.

Z tych względów apelacja podlegała oddaleniu na mocy art.385 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 13 ust.1 pkt 1 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz.1348 z późn. zm.), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.